

som endelig og endegyldigt bedømmer Varens Beskaffenhed. Og i saa Henseende maa man stadig huske paa, at den vedkommende Højesteretsdom er af 1861, altsaa falden forinden Loven af 4. Juli 1863, og at selv denne Højesteretsdom bruger det Udtryk, at det i *Regelen* er Toldvæsenet, som har at bedømme den Beskaffenhed af Varen, hvorefter Toldafgifternes Beregning er afgjort, hvorpaa den citerer disse Ord om Ruding, Vejning og Maaling osv. osv. Det hedder udtrykkelig; at det ikke i Fdg. af 1. Februar 1797 er antydet, at Udfaldet af den Slags anstillede Undersøgelser i *Regelen* skal kunne undergives Domstolenes Prøvelse, selve Ordene i denne Højesteretsdom synes saaledes at aabne Dommerne nogen Margin for en Bedømmelse fra Højesterets Side i ganske enkelte Tilfælde. Derfor faar det saa meget mere Betydning, at der efter den Tid, nemlig i 1833, er faldet en Højesteretsdom, hvor den med Hensyn til en Dampmaskine i et Dampskib, der er indsat i Stedet for en ældre, hvoraf der i sin Tid var svaret Indførselstold, i Modsætning til Hof- og Stadsretten, som havde formet sine Præmisses efter den gamle Højesteretsdom af 1861, konstaterer, „at der mangler Hjælp i Lovgivningen til at anse den paa-gældende Fortolkning for undtagen fra Domstolenes Paakendelse“. Jeg skal derfor ikke nægte, at det er mit stille Haab, at man, naar denne Lov er traadt i Kraft, og det, som jeg vil tillade mig at spaa, nogenlunde hurtigt vil vise sig, at den i liden Grad er tilfredsstillende, vil gaa over til, hvad man ikke har gjort for Tarifsagers Vedkommende siden 1861, at prøve paa, hvor langt man vil kunne naa ad Domstolenes Vej, og det er da min Tro, i alt Fald mit Haab, at man vil kunne naa et betydeligt Stykke videre.

Derfor forekommer det mig, at der dog er reddet noget ved denne Lov ved, at man ikke rører ved Appellen til Domstolene. Thi jeg vilde gerne have den højtærede Finansministers utvetydige Erklæring paa dette Punkt. Det lyder for en Lægmand mærkeligt, at der staar: „De af Generaltolddirektoratet truffne Afgørelser indankes efter samme Regler som hidtil for Finansministeren og Domstolene“, for man vil jo mene, at der burde staa saadant noget som, at den hidtil i Lovgivningen bestaaende Adgang for Borgerne til at indanke disse Spørgsmaal for Domstolene forbliver uforandret eller lignende. Det forekommer mig, at som det staar, er det tvetydigt, og jeg vil derfor gerne have

en Erklæring fra den højtærede Finansminister paa dette Punkt, saaledes at man eventuelt kan se efter, hvad der skete ved denne Lovs Behandling, og finde, at det med disse Linier virkelig er Mening, at den Adgang, som hidtil har staaet Borgerne aaben til at gaa med en hvilken som helst Sag, at forelægge et hvilket som helst Tvistemaal for Domstolene, fremdeles staaar aaben for Borgerne.

Som Sagen nu i øvrigt foreligger, vil der for dette Tings Vedkommende ikke være nogen Grund til andet end at stille sig paa samme Standpunkt som Mindretallet og sige: naar vi paa ingen Maade kunne opnaa Maalet, kunne vi efter Omstændighederne naturligvis intet som helst have imod, at man giver os dette, skønt det i ingen Henseende er tilfredsstillende. Ifølge de gamle Forskrifter er noget jo bedre end intet, og saaledes som det rigtigt gøres gældende af Mindretallet: Skulde det ske, at man derigennem kom til noget tilfredsstillende, saa er det saa meget desto bedre, men hvis det ikke sker, — og jeg hører til dem, som mener, at det ikke sker, — maa man forbeholde sig at rejse dette Krav paa ny. For mit personlige Vedkommende maa jeg sige, at jeg er meget tilfreds med denne Lov. Jeg mener nemlig, at det er af stor Betydning for Udviklingen i vort Fædreland, at den næringsdrivende Stand vaagner til Bevidsthed, efterhaanden faar fuld Forstaaelse af, hvor ringe Hensyn man tager til den under det nuværende Regeringssystem, og at dette, naar den, som Tilfældet er her, kommer og kræver, hvad der er dens grundlovmæssige Ret, afspiser den med denne højst ubetydelige Foranstaltning, som i Virkeligheden i Principperne, paa de afgørende Punkter med Hensyn til Kravet om Sagkundskab og juridiciel Upartiskhed intet som helst giver. Dette vil efter min Mening kun kunne bidrage til politisk at aabne Øjnene for det nuværende Regeringssystems Ensidighed og maaske bidrage til, at denne store Samfundsklasse, som jeg for udtrykte mig, vaagner til politisk Bevidsthed. Derfor vil jeg for mit Vedkommende stemme for denne Lov.

Dinesen: Efter den Forberedelse, det foreliggende Lovforslag har været Genstand for, og hvorom der findes Oplysninger i Bemærkningerne, og efter at Lovforslaget er blevet yderligere belyst saavel af den højtærede Finansminister som af Ordføreren for Flertallet, vil jeg anbefale dette Forslag til uforandret Vedtagelse og ønske